

* RECENZE *

Styl literatury a Dmytro Čyževskij

Filologični seminary. Literatura jak stil' i spohad, vyp. 6. Kyjivs'kyj nacional'nyj Universytet imeni Tarasa Ševčenka, Kyjiv 2003, red. M. Najenko.

Pozoruhodnou, fakty a solidními reflexemi nasycenou publikaci vydali kyjevští filologové pod vedením prof. Mychajla Najenka: „hrdinou“ jejich nové knihy v edici Filologických seminářů je především styl a tradice Dmytra Čyževského. Takto je svazek koncipován v Najenkově úvodu. Sborník obsahuje na jedné straně studie o stylu ukrajinské literatury, na druhé se dotýká tvorby Dmytra Čyževského a jednotlivých aspektů jeho metodologie. Niternou potřebou je tu zhodnotit dílo tohoto významného Ukrajince světového renomé, který žil a tvořil v podstatě mimo Ukrajinu (také v Praze) a patřil i americké a německé slavistice, a odmítnout dobovou ukrajinskou a ruskou ideologickou kritiku.

Zastavíme se jen u některých studií, které subjektivně pokládáme za klíčové. Je to mimo jiné práce **Anatollje Tkačenka**, který se zabývá spojením poetiky a stylu, dominantním tématem dnešní stylistiky a poetiky jako přemostění lingvistiky a literární vědy, což je tu dokumentováno vcelku přijatelným grafickým schématem. **Valetina Sobol'** zkoumá stylové paradigma barokního období ve studiích D. Čyževského; stimulativní je studie **Volodymyra Žyly** o symbolice a stylistice eposu o Gilgamešovi. **Volodymyr Kuz'menko** analyzuje ve své stati epistolární styl, zatímco **Nina Bernads'ka** si všímá Čyževského interpretace realistického románu. Rozsáhlou studií přispěla **Miroslava Hnatjuk** (*Transformace stylu u Jurije Janovského*). **Petro Ivanyšyn** se ve své stati dotýká hermeneutického uchopení artefaktu, **Nadija Havryljuk** se zabývá polymetrií jako strukturálním principem barokního dramatu; o literárním impresionismu podnětně píše **Oleksandr Štepan**.

Zdálo by se, že sborník je tematicky a místy i metodologicky pestrý a snad z tohoto hlediska i nepřehledný; nicméně některé okruhy zde přece jen dominují: je to vztah stylu a struktury artefaktu, baroko a místy i komparatistika jako metoda. Právě posledně jmenovaný okruh – tak charakteristický pro D. Čyževského – je však zastoupen poněkud slaběji, než by se čekalo, a hlavně srovnávací princip v dalších statích sotva probleskuje. Menší přítomnost srovnávacího aspektu (výjimkou je mimo jiné studie **Elly Cychovs'ké** o Majakovském a Tuwimovi) a také menší zastoupení genologie ve vztahu ke stylu, celkové pozitivní vyznění sborníku oslabuje.

To však nic podstatného nemění na solidnosti a aktuálnosti řady studií, na nichž si lze také cenit jejich účasti v hlavním diskurzu dnešní doby, tedy v tom, čemu proslulí autoři americké *Teorie literatury* R. Wellek a A. Warren říkali „extrinsic“ a „intrinsic“.

Ivo Pospíšil